

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэмрэ и Правительствэрэ ягъэзет

Юфыгъо зэфэшъхьафхэм атегушылагъэх

Правэукононыгъэхэр профилактикэ шыгъэнымкIэ АР-м шызэхашэгъэ межведомственнэ комиссием зичэзыу зэхэсыгъоу тыгуасэ илагъэр зерицагъ Адыгэ Республикэм и Премьер-министрэу Къум-пыл Муратэ.

Апэрэ Юфыгъоу къэзэрэуагъэхэр зытегушылагъэхэр алко-голизмэр, наркоманиер профи-лактикэ шыгъэнымкIэ фэшI информационнэ кампаниеу зэхэцэгъэн фаехэр арых. Мыщ фэгъэхьыгъэу къэгущылагъэх АР-м псауныгъэр къэхуымэгъэнымкIэ и Министерствэ ипашэу Мэрэ-тыкьо Рустемрэ АР-м лъэпкь ЮфхэмкIэ, IэкIыб къэралхэм ащыпсэурэ тилъэпкьэгъухэм адырIэ зэпхыныгъэхэмкIэ ыкIи къэбар жъугъэм иамалхэмкIэ и

Комитет итхьаматэу Шъхьэлэхъо Аскэррэ. Мы гумэкIыгъохэр дэгъэзыжыгъэнымкIэ пэе блэкIыгъэ ильэсым зэшIуахын альэкIыгъэм, ильэсэу тызыхэтым пшъэр-рылэу зыфагъэуцуужьыхэрэм ахэр къатегушылагъэх.

Хьапсхэм къачIэкIыжыгъэ цыфхэм Юф зэрадашIэрэм, ахэм нэужым зэралыплъэхэрэм, яфитыныгъэхэр ухьумагъэхэр зэрэху-хэрэм ятIонэрэ Юфыгъор афэгъэ-хьыгъагъ. Мыщ епхыгъэу къэгущы-лагъэ ФСИН-м АР-мкIэ и Гъэ-

ЮрышIапIэ ипашэу Юрий Зае-выр. Мы категориерм къыхиубы-тэрэ цыфхэу хьапсым дэфэнхэм ыпкIэ зыщыпсэун чIыпIэ, Юф-шIапIэ зымылагъэхэм Iэпылэгъу афэху-гъэн зэрэфаем къыкIыгъэтхыгъ.

Мы упчIэ дэдэм фэгъэхьыгъэу къэгущылагъэ ыкIи ашIагъэм ши-гъэгъозагъэх АР-м ЮфшIэным-рэ социальнэ хэхьоныгъэмрэкIэ иминистрэу Наталья Широ-ковам.

Республикэм ит апшъэрэ еджа-плэхэм ачIэс студентхэм бзэджэ-шIагъэхэр зэрамыхьанхэм фэшI зэшIуахыхэрэм къатегушылагъэх АР-м и МВД ипашэ игуадзэу Геннадий Березиныр, Мыекъопэ къэралыгъо технологическэ уни-верситетым иректорэу Блэгъожь Хьазрэт, Адыгэ къэралыгъо уни-верситетым пIуныгъэ ЮфхэмкIэ ипроректорэу Тыгъужь Фатимэ.

Зэфэхьысыжхэм къызэрагъэ-

Зэфэхьысыжхэм къызэрагъэ-

лъагъорэмкIэ, 2011-рэ ильэсым къыклоцI тикъэлэ шъхьалэ ще-джэрэ студентхэм бзэджэшIэгъи 114-рэ зэрахьагъ. Ахэм азыфа-гу лъэпкь ыкIи дин зэгурьIо-ныгъэ ильыныр, наркотикхэм, аркъым апыщагъэхэ мыхъунхэр пстэуи анахэ шъхьалэу къы-хигъэщыгъ.

Зэхэсыгъом къышIагъэу Ю-фыгъохэм мэхьанэшхо зэряIэр Къумпыл Мурат Iэухым къы-щыIуагъ. ГумэкIыгъоу шыIэхэр дэгъэзыжыгъэнымкIэ фэшI му-ниципальнэ образование пстэу-ми зэлукIэхэр, зэхэхьэхэр, «Iэнэ хьураехэр» ащызэхэцэгъэнымкIэ, шыкIагъэу шыIэхэм шъхьихы-гъэу атегушыIэгъэным мэхьанэ-шхо яIэу ылытагъ. Тигъогухэм атехьухьэрэ хьугъэ-шIагъэхэм япчъагъэ нахэ макIэ шыгъэным, аркъым, наркотикхэм къытIэ-хьухьэрэ лIэужхэр ащыухуымэ-гъэнымкIэ, лъэпкь ыкIи дин зэгу-рыIоныгъэр гъэпытэгъэным фэ-ЮрышIэшт амал пстэури гъэфед-гъэн фаеу АР-м и Правитель-ствэ ипашэу къыIуагъ ыкIи ащIэ пшъэрэлы гъэнэфагъэхэр къы-гъэуцугъ.

ТХЪАРКЪОХЪО Адам.

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм

Законностым игъэпытэнкIэ, организациехэмрэ цыфхэмрэ яфедэ-хэм якъэгъэгъунэнкIэ гъэхьагъэхэр зеришIыгъэхэм ыкIи ильэсыбэ хьугъэу гуетыныгъэ фыриIэу Юф зеришIэрэм афэшI Адыгэ Республи-кэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Цытхъу тхыль фагъэшыошагъ **Трэхъо Аслъанбэч Асхьад ыкъом**, Адыгэ РеспубликэмкIэ Тэхьутэ-мыкьое район судым исудья.

Ящынэгъончъагъэ фэгъэхьыгъ

Темыр-Кавказ федеральнэ шъолъырым исубъектхэм ыкIи Адыгэ Республикэмрэ Краснодар краймрэ ашIащIт туристическэ кластерым ипроект шыIэны-гъэм щыпхырышыгъэным мэхьанэшхо зэриIэр къэралыгъом ипашэхэм пчъагъэрэ къыхагъэ-щыгъ.

Туризмэм зиушъомбгъуным-кIэ Адыгеим амалышIухэр IэкIэ-лтых. Тикъушъхьэхэм ядэхагъэ тыди щызэлъашIэ, республикэм щырэхьат, хьакIэу къаклохэрэм япчъагъэ ильэс къэс нахьыбэ мэху. Мы аужырэ ильэсхэм инфра-структурэми хэхьоныгъэхэр ышIыгъэх: курортэу «Лэгъо-На-къэ» екIурэ гъогухэр зэтырагъэ-псыхьэх, лъэмыджхэр ашIых, гъэстыныпхьэ шхьуантIэр, псыр, электричествэр объектхэм ара-шIалэх.

А зэкIэми адакIоу Юфыгъо шъхьалэу къэуцухэрэм ащыщ тикъушъхьэхэм защызыгъэпсэ-

фышт цыфхэм ящынэгъончъагъэ къэхуымэгъэныр. Адыгэ Респу-бликэм хэгъэгъу кIоцI ЮфхэмкIэ и Министерствэ ипашэрэ ащ игуа-дзэхэмрэ Мыекъопэ районым бэрэ макIох, мы лъэныкъомкIэ шIэ-гъэн ыкIи анахьэу уналэ зытебдэн фэе лъэныкъохэр къагъэнафэх. Туризмэм ипсэуалъэхэр ыкIи хьа-кIэу къаклохэрэм ящынэгъончъа-гъэ ухьумэгъэнымкIэ фэлорышIэшт Концепциер АР-м и МВД зэхигъэ-уцагъ. Республикэм къыхьэрэ транспортым лъыплъэгъэныр, къушъхьэхэм ащыIэшт полицием ипунктхэу къекIокIыштхэм видео-камерэхэр ачIэгъэуцогъэныр, ищыкIагъэ хьумэ, оперативнэ-лтыхьон ыкIи техническэ Юфхьа-бзэхэр зэхэцэгъэнымкIэ, а пшъэ-рылгъэхэр гъэцэкIэгъэнымкIэ фэшI аужырэ шапхьэхэм адистэрэ тех-нологиехэр гъэфедэгъэнымкIэ, нэ-мыкI лъэныкъохэри Концепцием къыдыхэлъытэгъэщтых.

(Тикорр.).

**Адыгэ Республикэм
гъэсэнэгъэмрэ шIэны-
гъэмрэкIэ и Министер-
ствэ и коллегие мы
ильэсымкIэ апэ-
рэу тыгуасэ
зэхэсыгъо
илагъ. Ащ хэлэ-
жъагъ бэмышIэу
министрэу агъэнэфэгъэ
Хьуажь Аминэт. Ары
зэхэсыгъор зезыща-
гъэри.**

Цыфэу къекIолагъэхэм агу къэзыIэгъэ ЮфхьабзэкIэ зэ-хэсыгъор къызэIуахыгъ. Уры-сые зэнэкъокъоу «Патриот Рос-сии» зыфиIоу ныбжьыкIэхэм яхэгъэгъу шIу альэгъоу пIугъэн-хэм фэгъэхьыгъэм хэлэжъэхэи дышъэ медаль къэзыхьыгъэхэм аратыжыгъ. Ахэр Мыекъуапэ дэт лицееу N 34-м идиректо-рэу Олег Франко ыкIи мы ли-цеим икIэлэгъаджэу Наталья Ерескьо арых. Ахэм лицейст-хэм япIункIэ мэхьанэ зилэ гу-щыIалэ зэхэгуцуагъ.

Республикэ зэнэкъокъоу «Публичнэ докладхэм» афэгъэ-хьыгъэр икIыгъэ ильэсым ишэ-кIогъу ыкIи итыгъэгъэзэ мазэ-хэм кIуагъэ. ГъэсэнэгъэмкIэ къэлэ ыкIи район гъэлорышIа-плэхэм, еджэпIэ зэфэшъхьаф-хэм япашэхэр ащ хэлэжъагъэх. Атекуагъэхэм министрэр афэ-гушIуагъ. Зидокладхэр анахэ дэгъухэу альбитагъэхэм ащы-щых Адыгэ республикэ Iэлэ-егъэджэ колледжэу Андырхьау-ем ыцIэ зыхьырэ идиректорэу Ацумыжъ Казбек, Адыгэ рес-публикэ профессиональнэ ли-

КIэуххэр зэфэхьысыжы

цеим ипашэу Сергей Процен-кэр, гъэсэнэгъэмкIэ Адыгъкъа-лэ иадминистрации игъэлоры-шIапIэ ипашэу ТхьалI Мыхьа-модэ ыкIи нэмыкIхэр.

ИкIыгъэ 2011-рэ ильэсым министрствэм Юфэу ышIа-гъэм, 2012-рэ ильэсым пшъэ-рылэу шыIэхэм ыкIи анахэ мэхьанэ зилэ лъэныкъохэу зыд-лэжъэштхэм ар афэгъэхьыгъагъ. Доклад шъхьалэр къышIыгъ

министрэм иапэрэ гуадзэу На-дежда Кабановам. Ащ ыуж къэгущылагъэх министерствэм иотделхэм япашэхэу Оздэмыр Светланэ, Борсэ Зурыет, Ла-риса Самоковитовар, Мамыщ Юрэ, ЛIыунэе Аслъан ыкIи нэ-мыкIхэр.

Коллегием изэхэсыгъо нахэ игъэжотыгъэу тапэкIэ тыкыте-гушыIэшт.

СИХЪУ Гоцнагъу.

Алый депутатхэм пащэ афэхьугъ

Гъэтхэпэ мазэм и 4-м Тэхьутэмькыое районымкIэ народнэ депутатхэм я Совет ихэдзынхэр щылагъэх. ХэдзакIохэм яспискэ нэбгырэ 50998-рэ итыгъ, ахэм ащыщхэу хэдзынхэм ахэлэжьагъэхэр 33308-рэ е процент 65,3-рэ мэхьу. Тэхьутэмькыое районым ичIыплэ хэдзэкIо коммисие гъэтхэпэм и 5-м унашэо ышIыгъ хэдзынхэр зэрэщылагъэхэмкIэ ыкIи илэ-ситф пIалъэкIэ депутат 19 зэрэхадзы-гъэмкIэ.

БэмьшIэу районымкIэ народнэ депутатхэм я Совет идепутатхэу хадзыгъэхэм апэрэ зэхэщэкIо сессие ялагъ. Ащ хэлэжьагъэх кIоджэ ыкIи поселкэ псэупIэхэм, кIулы-

кIушIэпIэ ыкIи ведомствэ зэфэхьафхэм япащхэр, кIэбарзехъэ амал жьугъэхэм ялIыкIохэр, нэмыкIхэри.

Апэу сессием кышчыгушылагъ Тэхьутэмькыое

чыплэ хэдзэкIо коммисием итхьаматэу ШъэуапцIэкIо Светланэ. Хэдзынхэр зэрэкIогъэ шIыкIэр сессием кьекIоллагъэхэм ащ кьафилогатъ, зэрэдепутатхэр кьэзыушыхьа-тырэ тхыльхэр аритыгъэх ыкIи афэхьушIагъ.

Нэужым народнэ депутатхэм ярайон Совет идепутатхэм ятхьаматэ ыкIи ащ игуадзэхэм яхэдзынхэм афежьагъэх. Райсоветым итхьаматэ хьухэ ашIоигъоу депутатищ зыкьагъэлъэгъуагъ: Хьатитэ Алай, Кьэлэ-кьутэкIо Тимур, Деревяно Владимир. Тхьаматэу хадзыгъэр Хьатитэ Алай. Инэм щэпсэу, предприниматель. Тхьамэтэ гуадзэхэу нэбгыритIу хадзыгъ. Нэужым ренэу Iоф зышIэшт коммисиехэр зэхашагъэх, ахэмэ ятхьаматэхэр хадзыгъэх.

ХЪУШТ Щэбан.

Кызыцыхьугъэ мафэм ехьулIэу гъэзетэу «Адыгэ макъэм» иIофышIэхэр ХьашIуцIэ Мухьамэд фэхьушIох, ишIэныгъэхэмрэ икIарыурэ джыри бэрэ цIыфхэм афигъэIорышIэнхэу фэлъаIох.

ТыфэхьушIо

ХьашIуцIэ Мухьамэд непэ фэдэ мафэм 1946-рэ илэсым кьэхьугъ. Зыцыхь Кьэбэртэе-БэлъкIар Республикам имызакъоу, Кьэрэщэе-Щэрджэс Республиками, Адыгэ Республиками, кьэралыгъо зэфэхьафхэм арыс тилъэпкьэгъухэм зэлашIэрэ цIыф.

Илэсымбэ хьугъэу республикэ гъэзетэу «Адыгэ псалъэм» иредактор шъхьаI, адыгэ республикыным язаслуженнэ журналист, Урысые Федерацием культурэмкIэ изаслуженнэ IофышI. ТхакIо, общественнэ IофышIэху, АМАН-м иакадемик. Кьэбэртэе-БэлъкIар Республикам и «Адыгэ Хасэ» итхьамат. Республикам кышчыхьурэ хьугъэ-шIагъэхэм ахэлэжэ, лъэпкIым зэрэхигъэхьафхэм пыл. ЦIыф гъэ-шIэгъон, шэн пытэ иI.

Илэсымбэ хьугъэу республикэ гъэзетэу «Адыгэ макъэм» иIофышIэхэр ХьашIуцIэ Мухьамэд фэхьушIох, ишIэныгъэхэмрэ икIарыурэ джыри бэрэ цIыфхэм афигъэIорышIэнхэу фэлъаIох.

ГЪЭТХЭ ГУБГЪОР

Хьасэхэм гъомылышIу арагъэгъоты

Мафэр хэгъэки, сыхьат ошIоу кыххэкирэр агъэфедзэ, мэхьанэ ин зилэ губгъо IофшIэныр республикэм щызэшIуахы: бжыхьэсэ зэфэхьафхэу кьагъэкIыгъэхэм кIуачIэ ахэзылхьащт минералнэ чIыгъэшIуэху гъомылышIу афэхьушIыр аIэклагъахьэ. А IофшIэным анэх игъэкIотыгъэу щагъэфедэхэрэр хьасэм чIыгъэшIур зэрэхатэкIорэ агрегатхэр арых.

Джэджэ районым илэжьыгъэшIэпIэ чIыплэхэу тыздэщылагъэхэм тызщалукIэгъэ цIыфхэу мэхьанэшхо зилэ IофшIэныр зэшIозыхьхэрэм гукъаоу яIэхэми тахагъэдэуагъ, тызхэт лъэхьаным апэу зэшIохыгъэн фаехэми ягугъу кытфашIыгъ. ЗэкIэми гухэлъэу яIэр зы: лэжьыгъэ хьасэхэм яшIушIэгъэныр гужьагъэми, хьасэхэр лэжьыгъэшIулкIэ кьятэнхэм фэшI гъомылышIу афэхьушI минералнэ чIыгъэшIур джащ нахь мьгужьоу ахэтэкъогъэныр ары.

Станицэу Джэджэ дэкиIуу станицэу Дондуковскэм узыщэрэ асфальт гъогум редакцияе машинэмкIэ тырычъэзэ, джабгъумкIэ зыцыхь кьэолIэрэ коц хьэсэ шъуантIэм чIыгъэшIур хэзытэкIорэ агрегатыр кышчылэгуагъ. Ар кызыфэкIорэ чIыплэм щыт «Жигулим» дэжэ тыкышчыуцугъ. Ащ кыкIыгъэ кIэлэ псыгъо лъэпэ-лъагэр адыгэ сэлэмкIэ кытпэгъокIыгъ.

— Хэтмэ уащыца? — тиапэрэ упчIэ фэтэгъаз.

— Джэджэ районым щызэхэщэгъэ мэкъумэщышIэ-фермер хьызмэтшIапIэм ипэшэ ХьаткIо Рэмэзанэ сыришынахьыкI, сшынахьыжэ Iэпылэгъоу сыриI.

Рэмэзанэу зыфилорэр дэгъоу тэшIэ. Районым шIулкIэ зыцIэ щыралохэрэм ащыщ. Тижурналист гухэлъхэм ащ дэжэ тащэу, илэжьыгъэ хьасэхэр кытитгъэлъэгъунхэу губгъом тырищэу, Iоныгъо мафэхэми тахахэу тапэкIэ зэп кызырэхэкIыгъэр.

— Мы агрегатыр зыхэтыр Рэмэзанэ ихьэсэн фае. СыдэушIтэу

шъуиIофхэр мьгъатхэ кIэки-хэра?

— Мы лъэхьаным анэхэу тызпылгыр минералнэ чIыгъэшIоу бжыхьасэхэм ящыклагъэр аIэклэгъэхьэгъэныр ары. Мы IофшIэныр зызэшIотхын фэагъэр гъэтхэпэ мазэм иапэрэ тхьэмафэр арыгъэ шъхьае, чIыопсым изытет тилэжагъ. Джы ар кьэтэгъэхьахьыжэу тIозэ, гъомылышIу афэхьушIыр хьасэхэм ахэтэгъако.

— Тхьапша мы районым чIыгоу щышъуиIэр? Бжыхьасэхэр гектар тхьапш хьухэра? Ащ щыцэу шъуэзэшIушIагъэр сыд фэдиза?

— Джэджэ районым чIыгу гектар 500 тифермер хьызмэтшIапIэ кышчыфэгъэзагъ. Ащ щыцэу гектар 200-м коцыр, гектар 90-м рапсыр ащытпхьыгъ, адрэ гектар 210-м тыгъэгъазмэрэ соемрэ ащытшIэшт.

— Бжыхьасэхэм язытет Рэмэзанэ егъэраза?

— КIымафэу кызытэныкIыгъэр зэрэчылагъэм бжыхьасэхэм зэрар аримыхыгъэу щытэп. Коц хьасэхэу кьэтипIыхьагъэхэм ахэкIодыкIыгъэ щыIэп. ШъыпкIэ, тызыхэт уахьтэм ехьулIэу ахэм нахь зыкьаIэтын фэагъэ. Мары шъолъэгъу тызкIэлъырыт коц хьасэм шъошэ шъуантIэ гъатхэм кызырэхьагъэр. Тэгугъэ чIыгумрэ тыгъэмрэ аIуачIэ чIыгъэшIу гъомылыр зыхахьокIэ, тилэжьыгъэ хьасэхэр мьдэу кытагъэтэнхэу. Рапсыр ары нахь тызгъэгумэкIырэр. Тигъунэгъу хьызмэтшIапIэхэм япащэхэм ярапс кIодыгъэкIэ зэралыгъэрэр зэхэтхы. «Тэтыем изытет дэп» озыгъэ-Iон джыркIэ етлэгъулIэрэп. Тикоц иаужырэ гектархэм непэ минералнэ чIыгъэшIур ятэгъэ-кIу. Зы агрегатэу тилэмкIэ мэфэ ошIушIкIэ коцым иешIушIэн тэхьы.

— Гектар пэпчэ телъытагъэу минералнэ чIыгъэшIоу тхьапша Iэклэжыгъахьэрэр?

— Аммиачнэ селитрэ килограмми 150-рэ гектар пэпчэ хэтэгъако.

ТиздэгъушIэгъу зыщытыухыгъэм тефэу тыздэщыт хьэсапэм агрегатыр кьэси кьэуцугъ нэмыIэу чIыгъэшIур зэрылэ дзыошхохэр зыкузов итхэ автомашинэр кьекIуалэ. КIалэхэр зэдэлэжьхэзэ чIыгъэшIулкIэ РУМ-р аушэ, ар зырыклорэм сурэт кытетэхьы. Бащэ темьшIэу агрегатыр ежэжы. Тэри ялэжьыгъэ хьасэхэр бэгъонхэу тафэлъаIозэ такыхэкIыжы.

**ЛIЭХЪУСЭЖЪ
Хьаджэрэтыбый.**

ВETERАН IОФЫГЪОХЭР

ШIухьафтын лъапI

Джырэблагъэ селоу Красногвардейскэм щылэгъэ зэлукIэр зыфэгъэхьыгъагъэр мы районымкIэ ветеранхэм ясовет итхьаматэу Михаил Зайцевым ыныбжэ илэс 75-рэ зэрэхьугъэр ары. Ащ хэлэжьагъэх юбилярым иIофшIэгъухэр, район аппаратым щыщхэр, заомрэ иIофшIэныр яветеранхэр, гъунэгъу чылэхэм кьарыкIыгъэ хьакIэхэр, Усть-Лабинскэ районым кыкIыгъэ ветеранхэр, нэмыкIхэри.

Юбилярым фэгъушIонхэу зэлукIэм кьекIолIэгъагъэхэм ахэтыгъэх ветеранхэм я Адыгэ республикэ совет итхьаматэу Генрих Барташук, ащ игуадзэхэу Чыназыр Аслъан, ЦыкIушъэ Аслъан, МВД-м и Адыгэ республикэ совет иветеранхэм ятхьаматэу ХьутIыжэ Азмэт, хьдзэ флотым Адыгэ РеспубликэмкIэ иветеранхэм ясовет итхьаматэу, контр-адмиралэу Тхьагъэпсэу Мэдждэ, нэмыкIхэри.

ЗэлукIэр зэрицагъ Г. Барташук ыкIи апэу гушIыр ритыгъ муниципальнэ гъэ-псыкIэ зилэ Красногвардейскэ районым ипащэу Тхьалъэнэ Вячеслав.

— Ветеранхэм ярайон советэу М. Зайцевыр итхьаматэм анэхэу ыналэ зытыригъэтырэр Хэгъэгъу зоошхом хэлэжьагъэхэр, заом илэхьан тылым IофщызышIагъэхэр, зэо ужым кышчыгъагъэу кьатэфэрэр зышIэгъэ цIыф шIагъохэр арых, — еIо район тхьаматэм. — Непэ ветеранхэм яорганизацие ипшъэрылэ егъэцIэ, сыд илIэужыгъорэ IофыгъуакIэ кьэжьагъэми ветеранхэр кIэщакIох. Арышъ, ветеранхэм ярайон совет итхьаматэ ушымытхьун плъэкIышIтэп. Джары ащ район администрацием ыцIэ-кIэ автомобиль псынIэу «ВАЗ-2107» зыкIыфэдгъэ-шъуашэрэр. ТыпфэгъушIо

уныбжэ илэс 75-рэ зэрэхьугъэмкIэ. Опсэу, отхьэжэ!

Ащ ыуж юбилярым фэгъэщышагъ ветеранхэм яреспубликэ совет и Щытхьу тхыль конверт игъэсэу. Ар Г. Барташук зэгъэцIэ нэуж ветеранхэм я Усть-Лабинскэ район совет итхьаматэу Н. В. Скоробогатовыи Щытхьу тхыльрэ шIухьафтынрэ кьыритыгъэх.

ГушIогъо зэхахьэм юбилярым фэгъушIохэу кышчыгушылагъэх М. Тхьагъэпсэу, А. ХьутIыжы, А. Чыназыр, А. ЦыкIушъэр, ветеранхэм я Адэмые кьоджэ совет итхьаматэу Ю. Дауры, ежэ ветеранхэм ятхьаматэу иIофшIэгъухэм ащыщхэр.

М. Зайцевыр Хэгъэгъу зоошхом хэлэжьэнэу хьугъэп зэрэныбжыкIэм кыыхэкIэу. Ау дзэ кьулыкIым бэрэ хэтыгъ, офицерэу кыыхэкIыжыгъагъ. Наградэ зэфэхьафхэр иIэх. Районым щыпсэурэ ветеранхэр ащ фэрэзэх. Хэгъэгъу зоошхом хэлэжьэгъэ ветеранхэм мэфэкIхэм е кызыжыгъэ мафэхэм атефэу шIухьафтынхэр зэряфэшъуашэр щыгъушIэрэп. А IофымкIэ район Iэшхьэтэгъэр Iэпылэгъу ренэу кыфэхьух.

**ШЫМЫГЪЭХЪУ
Мурад.**

Ветеранхэм яреспубликэ совет ипрессекретарь.

Натрыф хъаджыгъэр шыгъу тӕкӕ хӕлӕу псыжӕокӕ опшӕ, коц хъаджыгъ тӕкӕкӕ кӕ-опшыкӕжы, сыхъати 4—5 горӕм зыщыткӕ, хъарыпӕхӕр пшыхӕзӕ (котлетӕр зӕрашырӕм фӕдӕу), табӕм дӕгъ тӕкӕ итӕу, мӕшӕ гурыткӕ огажӕх. Мы тхъацу дӕдӕми мӕдждажӕ хӕпшыкӕын плӕкӕышт, ар хъалыгъур зӕрагажӕрӕм фӕдӕу хъакушхокӕ бгӕжӕшт. Пшӕсӕным хашыкӕыщтыгъ хъарыпӕхӕр янӕ ышӕыщтыгъхӕу Кукулӕ кӕшӕжы. Ащ ишӕкӕ дӕгъоу кыложыын ылӕ-кырэп, ау зӕрӕшӕлугъэр шыгъушпагӕп.

Ащ фӕдӕу хъарыпӕшӕыным тыпылӕызӕ, Кукулӕ ипшыпхъоу Тхъаркӕохъо Къӕралрӕ игъу-нӕгъоу Уджыхъу Нурӕрӕ унӕм кыхъагӕх. Яцӕкӕлугъом кыш-цегъагъгъу амышхыгъ хъарыпӕр фӕкӕшӕыгъохӕу аш-хызӕ, тиздӕгушылӕгъу ахӕри хӕшагъхӕ хъугъ.

— Хъарыпӕри, мӕдждажӕри тӕнӕхӕм лӕшӕ дӕдӕу ашӕы-щтыгъхӕ, мӕдждажӕм кӕб хӕлӕу хъакушхокӕ гъагъагъ зыхъукӕ, уешхӕкырэп, — еӕо Къӕрал.

— Мы хъарыпӕр зыхашы-кырэ тхъацу «хъашкӕлӕб»

БЫСЫМГУАЩ

Джырӕ бысымгуащӕхӕм шхын кӕшӕыгъо горӕ ашыштӕм, амал дӕгъухӕр ялӕх. Сурӕтхӕмкӕ гъӕкӕрӕкӕгъӕхӕу, дӕхӕ дӕдӕхӕу тхылӕ зӕфӕшӕхъафыбӕ шхы-ныгъохӕм яшыкӕлӕхӕр дӕтхӕу кыдагъӕкӕых, Интернетми ахӕр зӕрыт нӕкӕлӕбгъо зӕфӕшӕхъаф-хӕр ибгъотӕштых. Нахъ гъоты-гъуаехӕр ижыкӕлӕ аушӕрыхы-щтыгъӕ лӕпкӕ шхыныгъохӕм яшыкӕ. Уахътӕ тешӕ кӕс ахӕр нахъ тӕкӕлӕзыжыых, зышыхӕрӕри гъотыгъуае мӕхъух. А гупшысӕ-хӕр зыдӕсыгъхӕу сыкӕуагъ Ас-кӕлае шыпсӕурӕ Кушъу Куку-лӕ дӕж. Ку-кулӕ Аскӕ-лае кышӕы-хъугъ ыкӕи унагъо ши-шӕгъ. Кӕ-л и т л у р ӕ п ш ь ӕ -

шӕиплӕырӕ илӕх, ахӕм зӕкӕми унагъохӕри ашӕагъӕх. Зӕо ужым Кукулӕ иныбжыкӕлӕгъу илӕсхӕр тефагъӕх. Къын макӕп ыпӕ кы-кыгъӕр. А лӕхъаным сабыхӕм якӕсӕштыгъӕу, еджапӕми зыда-хъу, гъогу техъӕрӕми зыдиштӕу зы гъомылӕ гъӕшӕлӕгъон адыг-хӕм ялагъ. Ар хъарыпӕр ары.

Хъарыпӕр «тхъамыкӕ шхынӕу» бӕмӕ аӕу зӕхӕпхышт. Зӕоуж илӕсхӕм гъаблӕм хӕзыщыжы-гъӕхӕм ар зӕрашӕщыр арынкӕи мӕхъу арӕуштӕу зыкӕлӕорӕр.

Хъарыпӕм ишӕкӕ Кукулӕ кысыгъӕлӕгъунӕу сезӕгъыгъ,

шъори ащ
шъушӕызгъӕ-
гъозӕн, зы-
шӕогъӕшӕлӕ-
гъонынхӕр
кышӕухӕ-
кынкӕи мӕ-
хъу.

Хъарыпӕр, хъашкӕлӕбӕр

еу унашӕо кышӕыгъ. Зӕриуагъу псыри кӕд-гъагъуагъ, шыгъу тӕкӕи псым хӕттӕкӕуагъ. Хъаш-кӕлӕбхӕр Нурӕ ащ хиль-хъагъхӕ, хъалыжӕожыер зӕрагажӕрӕм фӕдӕу кыгъагъуагъхӕ. Илӕшӕ-гъӕкӕ кӕое хъалыжӕом ехышӕр, ау уимыӕлӕсӕ лӕшӕлугъӕкӕ горӕхӕри кыхъоӕгъӕшых.

Арӕуштӕу, хъашкӕлӕб-шынымрӕ кӕбар кӕлӕ-тӕнхӕмрӕ тахӕтӕ, зы гъӕ-шӕлӕгъон горӕм шыгъуазӕ сыхъугъ.

— Ижыкӕлӕ «Илӕсыкӕлӕр неущ кыхъащт, яжӕ пчӕ-лӕпӕхӕм аӕутӕкӕогъӕн фае» аӕштыгъ, — кылуагъ Нурӕ.

— Ар сыд гъӕшӕлӕгъона, сы-дым пая ар? — сеупчыгъ.

— Ижыкӕлӕ «Илӕсыкӕлӕр кызышӕхӕрӕ чӕшым удхӕр мӕбыбых» аӕштыгъӕ тӕнӕхӕм. Ащ пае пчӕлӕпӕхӕм, кӕлӕ-пчӕлӕхӕм ыкӕи былымхӕр зычӕлтхӕм яжӕр аӕуатакӕо-щтыгъӕ. Етӕни бӕц цыкӕлӕхӕр тӕыгъхӕу былымхӕм акӕыбхӕм татырагъаӕштыгъӕ «тӕри тырыкӕлӕшт, тӕри тырыкӕлӕшт...» тӕозӕ. Ащ фӕдӕу зымышӕкӕлӕ, былымхӕм удхӕр атетӕсыхъ-хӕу, узхӕр кыфахъыхӕу, цыф-хӕри пӕтхъу-лӕтхъукӕлӕ сымӕ-джӕштхӕу аӕштыгъӕ. Чылӕ гъунӕм «уд лӕушӕхъ» аӕу зы чыпӕ горӕ илӕштыгъӕ, «ащ уд-хӕр шызӕрӕугъоихӕшӕ, къуа-джӕм иягъӕ кырагъӕкӕиын алӕкӕышт» аӕштыгъӕ. Джащ пае чӕц реным чыӕштыгъӕ-хӕп, натрыф мыгу агъажӕо-щтыгъ, ныбжыкӕлӕхӕм чӕцдӕс-хӕр ашӕыщтыгъӕ, зӕрӕгъӕчӕ-фӕштыгъӕх.

Мы бзылӕфыгъӕхӕм гъӕшӕ-гъоныбӕ кӕлӕотагъ, хӕбзӕ зӕ-фӕшӕхъафыби тӕ адыгӕхӕм, зӕрӕтхӕлыри сӕшӕ, ау ижыкӕлӕ Илӕсыкӕлӕм зӕрӕпӕгъо-кӕы-щтыгъӕхӕм имӕхъанӕ зыфӕс-хъын сӕшӕрӕп. Пӕтхъу-лӕт-хъумкӕлӕ сымаджӕхӕрӕм япчӕ-гъӕ мы уахътӕм нахъыбӕ мӕхъу. Куп зӕхахъӕхӕм зашӕыбгъӕзые-мӕ нахъышӕоу непӕрӕ мафӕм врачхӕми аӕо. Ащ паенкӕи мӕхъу арӕуштӕу зыкӕлӕпсӕ-уштыгъӕхӕр.

Хъарыпӕ тхъацу шыщ кӕ-нагъу шъуилӕм шъуфӕсшын. Ау ащ кӕое цыни, бжыын ыкӕи адыгӕ кӕон цыни ишӕкӕлагъх.

Нурӕ зыцӕ кыриуагъӕхӕр зӕкӕ Кукулӕ кышӕтагъх. Зым къуаер кыгъӕтӕкӕуагъ, адрӕм бжыын-кӕон цыӕнӕхӕр кы-упкӕлагъх. Ахӕр дӕгъоу Нурӕ зӕхигъӕкӕлӕхъхӕи, хъатыкыер зӕрашырӕм фӕдӕу натрыф тхъацу хъураеу ышӕымӕ, ащ ыкӕлӕ кӕое зӕхӕлыр риль-хъӕзӕ заулӕ кызешӕым, шыуа-нымкӕлӕ псы тегъуцогъӕн фа-

Шхыныгъоу а мафӕм тыупшӕрыхыгъӕхӕм яшыкӕлӕхӕр «Хъарыпӕ» — ишӕкӕлагъӕхӕр:

- 1) натрыф хъаджыгъ — 1 кг
- 2) коц хъаджыгъ — 1 стӕчан
- 3) шыгъу, щай джӕмышхым ыцыпӕ тефӕрӕр
- 4) псыжӕо — гр. 500.

Шыгъу хӕлӕу псыжӕомкӕлӕ натрыф хъаджыгъӕр опшӕ. Коц хъаджыгъӕмкӕлӕ кӕопшыкӕжы. Сыхъати 4 — 5 горӕм фӕбапӕм зыщыткӕ, хъарыпӕхӕр ога-жӕх.

«Хъашкӕлӕб» — ишӕкӕлагъӕхӕр:

- 1) хъарыпӕр зыхашыкырэ натрыф тхъацу
- 2) кӕое цын
- 3) бжыын цын
- 4) кӕон цын.

Къуаер огъӕтакӕо, бжыын ыкӕи кӕон цыӕнӕхӕр хӕоупкӕлатӕх. Хъарыпӕ тхъацу нахъ пытӕу опшӕ, хъа-тыкыым фӕдӕу ошых, ахӕм кӕое зӕхӕлыр арыплӕ-хъӕзӕ. Хъалыжӕожыер зӕрагажӕрӕм фӕдӕу ога-жӕо. Уфаемӕ, щыху е щатӕ игъусӕу ошых, лӕшӕ дӕд.

Блыпэм Мыекъуапэ щаублэ

жыкӀлэхэри зэнэкъокъухэм ахэлажьэх. ЗэхэщакӀомэ ацӀэ кытфелоба.

— Адыгэ Республикэм культурэмкӀэ и Министерствэ, АР-м культурэмрэ искусствэмрэкӀэ иеджапӀэхэм методикэмкӀэ я Кабинет, Адыгэ Республикэм искусствэхэмкӀэ иколледжэу Тхьабысым Умарэ ыцӀэ зыхьырэр, искусствэхэмкӀэ АР-м икӀлэлэ-цыкӀу еджапӀэу ЛӀэцӀыкӀо Ки-мэ ыцӀкӀэ щытыр, Мыекъуапэ искусствэхэмкӀэ икӀлэлэцыкӀу еджапӀэу N 1-р зэнэкъокъум изэхэщакӀох.

— Зэнэкъокъум хэлажьэхэрэр зыдэт тхылъыр пэшӀорыгъэшъэу кыдэжъу-гъэкӀыгъ. Мэшэлахь, дахъу гъэпсыгъэ. Ти ЛӀы-шхьэу ТхьакӀушынэ Аслъан ишӀуфэс гуцылэхэм тигуапэу тяджагъ.

— Цыфхэм кӀэбар ящыкӀагъ. Зэнэкъокъум хэлажьэрэмэ нэпӀеплъэу тхылъыр къафӀнэжъышт.

— Зэрэшъуухышт шыкӀэ-ми тыщыгъэгъуазэба.

— ШытхьуцӀэхэр кыдэзыхыгъэмэ тафӀгушӀошт. Мэлылфэгъу мазэм и 4-м жюриим ипашӀэу Ирина Николаевым иконцерт сыхъатыр 18.30-м зэхэтщӀшт. Искусствэр зыкӀасэхэр республикэм ифилармоние къетэгъэблагъэх.

— Зэнэкъокъур дэгъоу клонэу шъуфэтэлэ.

— Тхьауегъэпсэу. СурӀэтым итыр: зэхэщӀкӀо купым итхьаматэ игуадзэу Шэуджэн Бэлэ.

— ИльэситӀум кыкӀоцӀ зэнэкъокъур зэ зэхэтщӀ, — кӀеуатэ Шэуджэн Бэлэ. — Аныбжы елытыгъэу кӀлӀеджакӀохэр гошыгъэх. ФортепианэмкӀэ, скрипкэмкӀэ, виолончелымкӀэ музыкальнэ произведениехэр кырагъэлоштых.

— Зэнэкъокъур илъэс 20 хъугъэу зэхэщӀоцӀ. КӀэ-щакӀо фэхъугъагъэр кы-талоба.

— Адыгеир Краснодар краим кызыхэкӀыжым, музыкальнэ искусствэмкӀэ зэнэкъокъу Мыекъуапэ шызэхашӀэрэр нахьыбэ хъугъэ. Адыгэ Республикэм культурэмкӀэ иапӀэрэ министрэу Хьанэхъу Адамэ кӀэщакӀо фэхъуи, искусствэмкӀэ кӀлӀэцыкӀу еджапӀэхэм защызыгъасэхэрэр тикъалэ шызӀуагъӀэгъагъэх. Культурэм шыцӀӀырохэ Олег Барсовыр, Михаил Щербаковыр, Лев Шугум, Михаил Гостзинир, Владимир Дайч, Сергей Осипенкэр, нэмыкӀхэри зэнэкъокъум ижюри ипӀэшагъэх.

— Я Х-рэ зэнэкъокъум ижюри ипашӀэр, зэхэщӀкӀо купым итхьаматэр гъэ-зетеджэхэм ашӀогъэшӀэ-гъоных.

— Урысыем музыкэмкӀэ иакадемиеу Гнесинхэм ацӀэ зыхьы-

Мэлылфэгъу мазэм и 2 — 5-м я Х-рэ шӀолъыр зэнэкъокъу музыкант цыкӀлэхэм Мыекъуапэ щырялӀэщтым Темыр Кавказымрэ Урысыем и Къыблэ шӀолъыррэ якӀлӀеджакӀохэр хэлэжъэщтых. Ар кыдэтлӀыти, Адыгэ Республикэм культурэмкӀэ и Министерствэ иотдел ипашӀэу, зэнэкъокъум изэхэщӀкӀо куп итхьаматэ игуадзэу, Адыгэ Республикэм культурэмкӀэ изаслуженнэ иофышӀэу Шэуджэн Бэлэ гуцылэгъу тыфэхъугъ.

рэм ипрофессорэу, Урысые Федерацием изаслуженнэ артисткэу, Дунэе зэнэкъокъу «Ференц Лист» зыфиӀорэм илауреатэу Ирина Николаевыр фортепианэмкӀэ жюриим ипашӀ. Адыгэ Республикэм культурэмкӀэ иминистрэу ЧэмышӀо Гъазый зэхэщӀкӀо купым итхьамат. Ростов кӀэралыгъо консерваториеу Рахманиновым ыцӀэ зыхьырэм музыкальнэ бзӀпсыхэмкӀэ икафедрэ ипашӀэу, профессорэу, Урысые Федерацием инароднэ артистэу Михаил Щербаковыр скрипкэмкӀэ ыкӀи виолончелымкӀэ жюриим итхьамат.

— Хэта зэнэкъокъумэ ахэлажьэхэрэр?

— Крайхэм, республикхэм, хэкухэм ащыкӀогъэ зэнэкъокъухэм текӀоныгъэр къащыдэзыхыгъэхэр Мыекъуапэ шызӀуагъэх. Тикъалэ гъогӀгуитӀо ялӀпӀэсэныгъэ кыщагъӀэлъэгъошт.

— КырагъӀошт произведенихэр гъэнэфагъэха, ежъхэр хэдэнхэ фитхэба?

— Нурбый, ар упчӀэ дэгъу. НахьыпӀкӀэ Темыр Кавказым иком-

позиторхэм япроизведениехэм ащыщ нэбгырэ пӀпчъ кыригъэ-Ион фэягъэ. Адыгэ Республикэм зэнэкъокъур зэрэщыкӀорэр, тиреспубликэ имузыкальнэ культурэ шӀолъырхэм нахьышӀоу ядгъэшӀэныр тэрыкӀэ мэхъэнэ ин зилэ иофыгъоу тӀытагъэ. Адыгэ Республикэм икомпозитормэ аусыгъэхэр нэбгырэ пӀпчъ кыригъэ-Ионыр ипшӀэрылт.

— КӀлӀеджакӀохэм ясэна-ушыгъэ кызылӀахыным, музыкальнэ искусствэм шылыкӀотэнхэм афӀшӀ Мыекъуапэ щыкӀорэ зэнэкъокъухэм шӀуагъэу къахьырэр дуним шызӀэлъашӀэу бэмэ кӀало.

— Тэри ащ тыщыгъуаз. Тизэ-нэкъокъухэм ахэлэжъагъэхэр апшӀэрэ еджапӀэхэм, консерваториехэм ачӀэхъагъэх, музыкальнэ культурэм шӀашӀэх. Дарья Лысенкэм, Цэй Бэлэ, ЩӀэрдж Бэлэ, Лыгунэ Алай, Эвелина Богларовам, нэмыкӀхэм гъэхъэгъэшӀу-хэр ялэх.

— Кыблэ шӀолъырымрэ Темыр Кавказымрэ ямызакъоу, Абхъазым иныб-

ТИСПЕКТАКӀЛӀХЭР

АпӀэрэу къагъӀэлъэгъуагъ

Адыгэ Республикэм и Камернэ музыкальнэ театрэу Хьанэхъу Адамэ ыцӀэ зыхьырэм спектаклэу «Много шума из ничего» зыфиӀорэр Мыекъуапэ кыщыгъӀэлъэгъуагъ. В. Шекспир ытхыгъэм теыхыгъэу сценэм фэзыгъэхъазыргъэр Г. Лодяновар ары. Режиссерэу зыгъэуцугъэр Урысыемрэ Адыгеимрэ искусствэхэмкӀэ изаслуженнэ иофышӀэшхоу Сулейман Юныс. Музыкэр М. Арзумановымрэ А. Гончаровымрэ атхыгъ.

КъэшӀыгъуитӀу хъурэ музыкальнэ комедием хэлажьэх артистхэу А. Степановыр, Д. Манакъян, А. Мышъэр, М. Арзумановыр, И. Кириченкэр, В. Марковыр, М. Кабановыр, нэмыкӀхэри. Къашъохэм иоф адзэышӀагъэр Адыгэ Республикэм искус-

ствэхэмкӀэ изаслуженнэ иофышӀэшхоу Исуп Аслъан.

Спектаклэр апӀэрэу къызагъэ-лъагъом, АР-м культурэмкӀэ иминистрэу ЧэмышӀо Гъазый, культурэм иофышӀэхэр еплъыгъэх.

СурӀэтыр спектаклэм кыщытырахыгъ.

Футбол

«Зэкъошныгъэм» иешӀэгъухэр

кым» дешӀагъ. Пчъагъэр 1:0-у Адыгеим ифутболистхэм къахыгъ. Къэлапчъэм Игуаор дэзыдзагъэр В. Лучин.

Клубым идиректор шхьаӀэу Натхьо Адамэ кызырӀэтиуагъэу, мэлылфэгъу мазэм и 1-м, тхьауафэм, сыхъатыр 12-м стадионэу «Юностым» «Зэкъошныгъэр» Туль-

скэ икомандэу «Урожайм» шы-лукӀэшт.

А. Абрамовым и Кубок

Кубокым икыдэхын футбол командэ 39-рэ фӀэзнагъ. Финалым «Кавказыр» «Спортмастерым»

шылукӀэшт. Мы ешӀэгъури стадионэу «Юностым» тхьауафэм сыхъатыр 12-м шаублӀэшт.

Футболыр зыкӀасэхэр зэхэщӀа-кӀохэм стадионым рагъэблагъэх.

НӀкӀубгъор зыгъэхъазыргъэр ЕМТӀЫЛЬ Нурбый.

Мыекъопэ футбол клубэу «Зэкъошныгъэр» ятӀонэрэ купэу «Къыблэм» мы илъэсым щешӀэшт. Мэ-лылфэгъу мазэм и 18-м апӀэрэ зӀукӀэгъоу илӀэщтыр Геленджик шыкӀошт.

Хэгъэгум изэнэкъокъу тикомандэ зыфигъэхъазырызэ, тыгъуасэ зӀукӀэгъоу иагъэр Полтавскэм шыкӀуагъ. «Зэкъошныгъэр» «Сибиря-

Зэхэзышагъэхэр:
Адыгэ Республикэм и КӀэралыгъо Совет — Хасэр, иминистрэхэм я Кабинет

КыдзыгъӀыгъэр:
Адыгэ Республикэм лъэпкӀэ иофхэмкӀэ, ИкӀыб кӀэралхэм ащыпсӀэрэ тилъэп-кӀэгъухэм адырӀэ зӀпхыныгъэхэмкӀэ ыкӀи кӀэбар жъугъэм иамалхэмкӀэ и Комитет
Адресыр: ур.Кре-стьянскэр, 236

**Редактор
шхьаӀэр**

**ДЭРБЭ
ТИМУР**

**Редакциер
зыдэщыӀэр:**
385000,
кӀ. Мыекъуапэ,
ур. Первомайскэр,
197.

Телефонхэр:
приемнӀэр:
52-16-79,
редактор шхьаӀэм
иагӀэр
гуадзэр:
52-49-44,
редактор гуадзэр-
пшӀэдэкӀыжъ зы-
хьырэ секретары:
52-16-77.
E-mail:
adygvoice@mail.ru

**Зыщаушыхъаты-
гъэр:**

Урысые Федерацием хэутын иофхэмкӀэ, телерадиокъӀэтын-хэмкӀэ ыкӀи зӀлы-лӀэсыкӀэ амалхэмкӀэ и Министерствэ и Темыр-Кавказ чыплӀэ гъӀоры-шӀанӀ, зэраушыхъа-тыгъэ номерыр
ПИ №10-3892

Гъэзетым кыхиу-тыхэрэм мыштып-къагъэу къахафэ-хэрэмкӀэ кӀэзыт-хыгъэхэм пшӀэдэ-кӀыжъ ахьы. Къа-тхэхэрэмрэ гъэзе-тым шылажьэхэр-рэмрэ яеплӀыкӀэ зтемыфӀэн ылъэ-кӀышт. Гъэзет-еджэхэм кыт-фагъэхьырэ тхы-гъэхэр зэхэтфы-хэрӀп ыкӀи кӀэ-зытхыгъэхэм аӀӀкӀэдгъэхъа-жыыхэрӀп.

Зыщыхаутырэр
ОАО-у
«Полиграф-ЮГ»,
385000,
кӀ. Мыекъуапэ,
ур. Пионерскэр,
268

**Пчъагъэр
4522
Индексхэр
52161
52162
Зак. 797**

Хэутыным узшыкӀӀэтхэнэу щыт уахътэр
Сыхъатыр 18.00
ЗыщыкӀӀэтхэгъэхэ уахътэр
Сыхъатыр 18.00